

TAKASBANK PARA PİYASASI
UYGULAMA ESASLARI

TAKASBANK PARA PİYASASI (TPP) UYGULAMA ESASLARI

TAKASBANK PARA PİYASASI

1.1 DAYANAK

1.2 İŞLEM YAPABİLECEK KURULUŞLAR

1.3 BAŞVURU PROSEDÜRÜ

1.3.1 Taahhütname

1.3.2 Aracı Kuruluş Temsilcilerine İlişkin Esaslar

1.4 TAKASBANK'IN KONUMU

1.5 LİMİTLER

1.5.1 Alış-Satış Limitleri

1.6 TEMİNATLARA İLİŞKİN ESASLAR

1.6.1 Teminat Türleri

1.6.2 Teminat Değerleme ve Katsayılar

1.6.3 Teminat Yatırma, Çekme,Değiştirme

1.6.4 Teminat Değiştirme Çağrısı

1.6.5 Teminat Tamamlama Çağrısı

1.6.6 Teminatlardan Doğan Haklar

1.7 ÇALIŞMA ESASLARI

1.7.1 İşlem Saatleri

1.7.2 Vade

1.7.3 Tutar

1.7.4 Emir Türleri

1.7.5 Emirlerin İletilmesi

1.7.6 Emirlerin Yayınlanması

1.7.7 Emirlerin Gerçekleşmesi

1.7.8 İşlemlerin Bildirimi

1.7.9 İşlemlerin İptali

1.7.10 Ödemelere İlişkin Esaslar

1.7.11 Temerrüt

1.7.12 Taraflararası İlişki

1.7.13 Bilgi Dağıtım Ekranı Sayfa Düzeni ve Sayfa Kodları

1.7.14 Takasbank Para Piyasası'nda Aracı Kurum Müşterilerine ait Geçici Fonların Nemalandırılması

1.7.15 Yatırım Fonları ve Yatırım Ortaklıklarına ait Nakdin Takasbank Para Piyasası'nda Değerlendirilmesi

TAKASBANK PARA PİYASASI (TPP)

Takasbank Para Piyasası (TPP) ; kısa dönemli nakit fazlası olup, bunu organize bir şekilde plase edemeyen Aracı Kuruluşlar ile kısa dönemli nakit ihtiyacı bulunup, bu ihtiyacını uzun vadeli varlıklarını elden çıkartmadan karşılamak isteyen Aracı Kuruluşlar'ın karşılaşmasını sağlamak amacıyla 1 Ekim 1996'da İMKB Takas ve Saklama Bankası A.Ş. bünyesinde faaliyete geçmiştir.

1.1 Dayanak

Takasbank Para Piyasası Yönetmeliği Banka Ana Sözleşmesi'nin 3. maddesinin 2.fıkrası gereğince hazırlanmıştır.

1.2 İşlem Yapabilecek Kuruluşlar

Banka'ca düzenlenen "TPP Taahhütnamesi"ni imzalamış olan, İMKB ve görev verilecek diğer borsalara üye Banka ve Aracı Kurumlar ve T.C. Merkez Bankası, TPP'nda işlem yapabilirler.

1.3 Başvuru Prosedürü

Aracı Kuruluş'un;

- a) Takasbank'a hitaben yazılmış bir başvuru yazısı hazırlaması,
- b) "TPP Taahhütnamesi"ni imzalaması,
- c) Temsilcilerini bildirmesi,

halinde başvurusu Takasbank tarafından incelemeye alınır. TPP'na kabul Takasbank'ın onayı ile gerçekleşir.

1.3.1 Taahhütname

TPP'nda işlem yapmak isteyen Aracı Kuruluşların, "TPP Taahhütnamesi"ni imzalamaları gerekmektedir.

1.3.2 Aracı Kuruluş Temsilcilerine İlişkin Esaslar

Temsilciler Aracı Kuruluş adına TPP'nda emir verme, emir değiştirme ve emir iptali işlemlerini yapmaya yetkilidirler. Aracı Kuruluşlar'ın TPP'nda işlem yapabilecek temsilci sayısı 4'ü geçemez ve yazılı olarak bildirmek koşuluyla, bu temsilcileri değiştirme hakları mevcuttur. Aracı Kuruluşlar'ın yetkilendirme taleplerinde temsilcilerin T.C. kimlik numaralarını da bildirmeleri gerekmektedir.

Temsilcilere Takasbank tarafından gizli birer şifre verilir. Bu şifre ile TPP'na iletilen emirlerin sorumluluğu Aracı Kuruluş'a aittir. Ayrıca temsilciler Takasbank tarafından kendilerine verilen kişiye özel gizli şifrelerini ofislerinde bulunan Bankanın kendi terminalleri vasıtası ile değiştirebileceklerdir.

1.4 Takasbank'ın Konumu

TPP'nda gerçekleşen işlemlerden doğacak yükümlülükler Takasbank'ın garantisidir. Takasbank piyasada alış satış kotasyonu vermemektedir ve işlemlerde katılımcı olmamaktadır.

1.5 Limitler

Takasbank her Aracı Kuruluş'a, "TPP limiti" tahsis eder. Aracı Kuruluş'a limit tahsisi yaparken Bağımsız Denetim Raporları, TCMB Risk Kayıtları ve Protestolu Çek Senetleri incelenmektedir. Ayrıca kurumun finansal büyüklüklerinden Net Satış, Net Kar, Aktif Büyüklüğü, Net İşletme Sermayesi ve özkaynakları incelenip, karlılık, borçluluk ve likidite rasyolarına bakılmaktadır. Bunun yanısıra borsa işlem hacimleri, saklama bakiyeleri, temerrütleri, plasmanları incelenir. Piyasa bilgileri (firmanın basında yer alan haberleri-durdurma, kapama veya para cezaları gibi) de dikkate alınarak firma ile ilgili toplanmış bütün veriler bir araya getirilir ve bir limit tahsisi yapılır. TPP limiti, Aracı Kuruluş'a gizli ve yazılı olarak duyurulur ve belirli zamanlarda revize edilir.

1.5.1 Alış-Satış Limitleri

Her Aracı Kuruluş'un Takasbank'a vermiş olduğu teminatlara göre alış limiti hesaplanır.

Üye alış limiti, TPP limitinden toplam alış işlemlerinin düşülmesi ve vadesi gelen alış işlemlerinin eklenmesi ile bulunur.

Üye satış limiti, TPP limiti ile vadesi gelen satış işlemi toplamından üyenin toplam alışlarının düşülmesi ile bulunur. Belirlenen satış limiti seans içinde üye serbest hesabından yapılan tahsilat rakamı kadar artar.

Günbaşında üyelere bildirilen alış ve satış limitleri birbirinden bağımsız olarak, verilen alış ve satış emirleri kadar azalır.

Aracı Kuruluşlar, ofislerinde bulunan Bankanın kendi terminalleri vasıtası ile alış ve satış limitlerini içeren "Gün Başı Bilgileri" raporunu takip edebilirler.

1.6 Teminatlara İlişkin Esaslar

Aracı Kuruluş'tan alıcı olması halinde almak istediği miktarın %125'i oranında değerlendirilmiş teminat istenir. Değerlendirilmiş teminat, teminatların piyasa değerlerinin belirlenen katsayılarla çarpımı sonucu elde edilir.

Satış için Aracı Kuruluş'lardan teminat istenmemektedir.

1.6.1 Teminat Türleri

TPP'nda Aracı Kuruluşların Takasbank'a verebilecekleri teminat çeşitleri aşağıda belirtilmiştir:

- NK Nakit (TL,YP)
- TM Teminat Mektubu (TL,YP)
- HB Hazine Bonosu
- DT Devlet Tahvili
- YF Yatırım Fonu Katılma Belgesi
- HS Hisse Senedi

1.6.2 Teminat Değerleme ve Katsayılar

Değerlenmiş Teminat hesaplamasında kullanılacak katsayılar aşağıdadır:

TEMİNATIN CİNSİ	KATSAYISI
Nakit (TL,YP)	1,00
Teminat Mektubu (TL,YP)	1,00
Hazine Bonosu	1,00
Devlet Tahvili	1,00
Yatırım Fonu Katılma Belgesi	1,00
Hisse Senedi	0,75

Toplam değerlenmiş teminat içinde değerlenmiş hisse senetlerinin, payı %75'i geçmeyecektir. Ayrıca teminat olarak yatırılan bir çeşit hisse senedinin, toplam değerlenmiş teminatın içindeki payı %15'i geçemez. Uyenin değerlenmiş teminat toplamı TPP limitinin %125'ini aşıyorsa, aşan kısım dikkate alınmaz.

Teminata kabul edilecek döviz ödemeli ve dövize endeksli kıymetlerin değerlenmiş teminat toplamı, hisse senedi hariç olmak üzere diğer değerlenmiş teminat toplamını aşamaz, aşan kısım olması halinde dikkate alınmayacaktır.

Takasbank her gün sonunda teminatların değerlemesini aşağıda belirtilen şekilde yaparak, Aracı Kuruluşlar'a her sabah "Gün Başı Bilgileri" raporu ile bildirir.

1-Hisse senetleri için; değerlemenin yapıldığı güne ait son seansta oluşan ağırlıklı ortalama fiyat, eğer işlem gerçekleşmemişse, yine son seansa ait en iyi alış ve en iyi satış emirlerinin aritmetik ortalaması.

2-Devlet Tahvili ve Hazine Bonoları için; değerlemenin yapıldığı gün, IMKB'nda (Tahvil ve Bono Piyasası) ertesi gün için belirlenen "Tahvil Cari Oranları".

3-Yabancı paralar için; değerlemenin yapıldığı gün, ertesi gün için belirlenen TCMB döviz alış kuru.

4-Yatırım Fonu Katılma Belgeleri için o günkü fiyat.

Bu fiyatlar ertesi gün içinde yapılan teminat virmanlarının değerlemesinde de kullanılır.

1.6.3 Teminat Yatırma, Çekme, Değiştirme

Aracı Kuruluşlar şekli ve kapsamı Takasbank'ca belirlenen virman talimatları ile teminat yatırmaya ilişkin taleplerini yaparlar. Aracı Kuruluşlardan gelen yazılı teminat çekme talepleri ise Takasbank'ın uygun görmesi ile yapılabilir.

Aracı Kuruluşlar müşteri hesaplarından teminat veremezler. Portföy hesaplarından verecekleri teminat için ise bir defaya mahsus olmak üzere "Teminat Amacıyla Temlik Sözleşmesi"ni imzalamaları gerekmektedir.

Nakit, Kıymet, Teminat ve Şartlı Virman Taahhünamesi'ni imzalayan Aracı Kuruluşlar ofislerinde bulunan Bankanın kendi terminalleri vasıtası ile Devlet Tahvili ve Hazine Bonolarını, hisse senetlerini, yatırım fonu katılma belgelerini, teminat mektupları ve TL ile yabancı para cinsinden nakitleri teminat olarak verebilir ve geri alabilir. Bankanın terminallerinden yaptıkları teminat

girişleri ve çıkışlarında giriş ve doğrulamadan sonra Takasbank'ın onayı gerekmektedir. Teminat girişleri Ek-1'de örneği bulunan talimatın Bankamıza ulaştırılması neticesinde Takasbank'ın onayı ile gerçekleşmektedir. Bahse konu talimatlar "Faks cihazı ile Takasbank İMKB Takas ve Saklama Bankası A.Ş.'ne Gönderilecek Müşteri (Borsa Para Piyasası ve Nakit Kredileri) Talimatları ile İlgili Uygulama Sözleşmesi"nin imzalanması şartıyla faks olarak kabul edilmekte olup talimat asılları en geç 5 iş gününde Bankamıza teslim edilmelidir. Aracı Kuruluşlar teminat giriş ve çıkış işlemlerini ofislerinde bulunan Bankanın kendi terminalleri vasıtası ile saat 17:00'a kadar yapabilmektedirler. Resmi tatil nedeniyle yarım gün olan iş günlerinde ise virman işlemlerini saat 12:30'a kadar yapabilmektedirler.

Teminat Mektubu'nun teminat olarak verilmesi durumunda, teminat mektubunu düzenleyen bankanın, Bankamızda limit boşluğu olup olmadığının teyidinin alınması gerekir. Şekli ve kapsamı Takasbank'ca belirlenen Teminat Mektubu'nu veren bankanın Genel Müdürlüğünden Mektubu kendilerinin verdiği dair yazılı teyit alındıktan sonra bahse konu mektuplar teminata kabul edilir. Teminata kabul edilen Teminat Mektuplarının kesin olması gerekmektedir. Aynı Gruba veya Holding'e bağlı Bankaların birbirlerine verdikleri ve Aracı Kurumların bağlı oldukları Grup veya Holding Bankalarından aldıkları Teminat Mektupları, teminata kabul edilmemektedir. Aracı Kuruluşlar teminat olarak almış oldukları Teminat Mektuplarını Piyasalar Müdürlüğü'ne iletmektedirler.

Hisse senetlerinin teminata alınması durumunda, teminata alınan hisse senetleri İMKB tarafından ilan edilen İMKB Ulusal Pazar ve Kurumsal Ürünler Pazarı listelerinden Takasbank'ca seçilecek hisse senetleri ile sınırlı olmaktadır. Takasbank, belirtilen senetlerin her biri için teminata kabul edilebilmenin üst sınırını belirler. Teminata alınacak hisse senetleri lot ve katları şeklindedir.

Kurumun iştiraki veya ortağı olduğu şirketlere ait hisse senetleri İMKB Ulusal Pazar ve/veya Kurumsal Ürünler Pazarı içerisinde olsa dahi o kurum için teminata kabul edilmez.

Teminata konu olan DİBS'lerin teminat virmanları Bankamız nezdindeki 501-Serbest Depo hesaplarından yapılır. İtfa tarihinde Aracı Kuruluşların teminat hesabında bulunan DİBS'lerin (döviz ödemeliler hariç olmak üzere) itfa işlemleri teminat hesabında gerçekleştirilir. İtfa bedelleri Aracı Kuruluşların teminat hesabına aktarılır.

Teminat hesaplarındaki kıymetler için Takasbank tarafından sağlanacak hizmetlerde, Takasbank'ın komisyon tarifesi uygulanır.

1.6.4 Teminat Değişirme Çağrısı

Takasbank gerekli gördüğü durumlarda teminatların değiştirilmesini isteyebilir.

Örneğin Aracı Kuruluş'un teminatındaki hisse senetlerinin İMKB'de sırasının kapatılması veya İMKB Ulusal Pazar veya Kurumsal Ürünler Pazarı Listesinden çıkartılması birer Teminat Değişirme Çağrısı nedenidir. Teminat Değişirme Çağrısı'na konu olan kıymetler teminat olma özelliklerini kaybederler. Vade içeren her türlü teminat (TL ödemeli DİBS'ler hariç), vadesine 5 gün kala teminat değerlemesine alınmayıp, değiştirilmesi istenir.

Merkezi Kayıt Kuruluşu'nca üzerine haciz uygulanmış veya hareketsizleştirilmiş teminatlar, teminat değerlemesine alınmayıp, değiştirilmesi istenir.

1.6.5 Teminat Tamamlama Çağrısı

Her gün yapılan teminat değerlemesi sonucu; toplam teminat, toplam TPP riskinin %115'inin altına düştüğü takdirde, Aracı Kuruluş'a Takasbank tarafından Teminat Tamamlama Çağrısı (Margin Call) yapılır ve teminatını % 125'e tamamlaması istenir.

Teminat Tamamlama Çağrısının yapıldığı gün saat 16:00'a kadar Aracı Kuruluşların istenen ek teminatı yatırımları gerekmektedir. Teminat Tamamlama Çağrısına uymayan Aracı Kuruluşlar'a temerrüt hükümleri uygulanır.

1.6.6 Teminatlardan Doğan Haklar

Aracı Kuruluşların teminat olarak vermiş oldukları hisse senetlerinin sermaye artırımını veya temettü hakları Aracı Kuruluş adına Takasbank tarafından kullanılır. (Sermaye artırımını bedelli ise Aracı Kuruluş'un rüçhan hakkı bedelini ödemesi halinde) İşlemler sonucu elde edilen yeni paylar Aracı Kuruluş'un ilgili müşterisinin teminat hesabına aktarılır. Nakit tutarlar ise Aracı Kuruluş'un nezdimizdeki teminat hesabına aktarılır.

Aracı Kuruluşların teminat hesabında bulunan DİBS'lerin kupon ödemeleri (döviz ödemeliler hariç) Aracı Kuruluşların teminat hesabına aktarılır.

1.7 Çalışma Esasları

1.7.1 İşlem Saatleri

TPP'nda işlemler aynı gün valörlü olarak saat 10:00-12:00 ve 13:00-15:30 arasında yapılır. Verilen emirler saat 10:00-15:30 arasında geçerlidir.

1.7.2 Vade

Yapılan işlemlerin vadesi O/N (Gecelik) ile 30 gün arası hergün, 45 gün, 2 ay ve 3 aydır.

Vade sonu tatil gününe rastlayan 30 günden kısa olan işlemler için vade sonu, vadenin bitimini takip eden iş günüdür.

30 ve 45 gün vadeli işlemlerin vadesinin tatil günü olması halinde işlemlerin vadesi bir sonraki iş günü olarak uygulanır.

Vade sonu tatil gününe rastlayan 2 ve 3 ay vadeli işlemlerde vade sonu, vadenin bitimini takip eden iş günü, ancak böyle durumlarda yeni vade hesaplanırken ay değişirse, vade sonu bir önceki ayın son iş günü olarak uygulanır.

1.7.3 Tutar

TPP'nda işlem yapılabilecek minimum tutar 5.000 TL olup, emir tutarı 1.000 TL'nin katları olarak artar.

1.7.4 Emir Türleri

TPP'de emirler bölünebilir emir şeklinde verilir.

Limitli: Müşteri tipi, emir tipi (alış/satış), süre, faiz oranı ve emir tutarı belirtilerek girilen emir türüdür. Emrin gerçekleşmeden kalan kısmı pasif olarak sistemde bekler.

Limitli Gerçekleşmezse İptal Et: Müşteri tipi, emir tipi (alış/satış), süre, faiz oranı ve emir tutarı belirtilerek ve girilen emir tutarının tamamı gerçekleşmesi koşulu ile verilen limitli emir türüdür. Emir girildiğinde sistemde pasif olarak bekleyen (limitli) emirler ile tamamen gerçekleşme koşulu sağlanamadığı takdirde otomatik olarak iptal edilir.

Limitli Kalanı İptal Et: Müşteri tipi, emir tipi (alış/satış), süre, faiz oranı ve emir tutarı belirtilerek girilen emir türüdür. Kısmen gerçekleşme koşulu ile verilen limitli emir türüdür. Emir girildiğinde sistemde bekleyen pasif (limitli) emirler ile eşleşir, gerçekleşmeden kalan kısmı otomatik olarak iptal edilir.

Piyasa: Faiz oranı belirtilmeden, müşteri tipi, emir tipi (alış/satış), süre ve emir tutarı belirtilerek girilen emir türüdür. Piyasa Emri girildiğinde, sistemde pasif olarak bekleyen (limitli) emirleri ile kısmi ya da tamamen eşleşir ve emrin gerçekleşmeden kalan kısmı otomatik olarak iptal edilir.

Piyasa Gerçekleşmezse İptal Et: Faiz oranı belirtilmeden, müşteri tipi, emir tipi (alış/satış), süre ve emir tutarı belirtilerek, tamamı gerçekleşme koşulu ile girilen piyasa emri türüdür. Piyasa Gerçekleşmezse İptal Et Emri/Emirleri, sistemde pasif olarak bekleyen (limitli) emirler ile tamamen gerçekleşir. Emir girildiğinde tamamen gerçekleşme koşulu sağlanamadığı takdirde otomatik olarak iptal edilir.

1.7.5 Emirlerin İletilmesi

İşlem yapan Aracı Kuruluşlar'ın temsilcileri, piyasayı (212) 315 20 00 nolu telefondan arayarak veya ofislerinde bulunan Bankanın kendi terminalleri vasıtası ile emirlerini iletirler.

Temsilciler, emrin

1. Müşteri Tipi (Portföy, Müşteri, Fon/YO)
2. Tipini (Alım - Satım),
3. Türünü (Limitli, Limitli Gerçekleşmezse İptal Et, Limitli Kalanı İptal Et, Piyasa, Piyasa Gerçekleşmezse İptal Et)
4. Süresini,
5. Faiz oranını, (Limitli, Limitli Gerçekleşmezse İptal Et, Limitli Kalanı İptal Et Emirleri için)
6. Tutarını,

belirtmek zorundadırlar. Emir, faiz adımları %0,05 ve katları olacak şekilde iletilebilir.

Telefon ile verilen emirlerde temsilciler, Aracı Kuruluş ünvanını, temsilci şifresini ve adını bildirmek zorundadır. Ofislerinde bulunan Bankanın kendi terminalleri vasıtası ile emirlerini iletir.

temsilciler ise temsilci şifrelerini sisteme tanımladıktan sonra yukarıda belirtilen zorunlu alanları doldurmak zorundadırlar.

Yatırım fonu veya yatırım ortaklığı adına emir verildiğinde ilgili fon veya ortaklığın kodu belirtilir.

Telefon ile verilen emirler yukarıda belirtilen sırayla sisteme girilir ve sistem tarafından üretilen “emir numarası” temsilciye bildirilir. Temsilci verdiği emirle ilgili yapmak istediği değişikliklerde kendisine verilen “emir numarası”nı söylemek zorundadır. Bu nedenle emir numarası mutlaka dikkatli bir şekilde not edilmelidir. Ofislerinde bulunan Bankanın kendi terminalleri vasıtası ile emir ileten temsilciler de emir giriş ekranında sistem tarafından üretilen “emir numarası”nı dikkatli bir şekilde takip etmelidirler. Temsilciler, bu emir ile ilgili yapacakları işlemlerde sistem tarafından üretilen emir numarasını kullanarak telefon ile ve/veya ofislerinde bulunan Bankanın kendi terminalleri vasıtası ile işlem yapabilirler.

Limitli Emirlerin gerçekleşmeyen kısımlarında; müşteri tipi, yatırım ortaklığı ve yatırım fonu kodu, oran ve tutarda yapılan değişiklikler emrin numarasını ve önceliğini değiştirir. Değiştirilen emirler yeni emir numarası alır ve öncelik kaybederler. Ancak emrin sadece emir tutarı azaltılıyorsa ilgili emrin emir numarası değişmez ve emir öncelik kaybetmez. Yapılacak diğer emir değişiklikleri emir numarasını ve önceliğini değiştirecektir.

Aracı Kuruluş temsilcileri verdikleri limitli emirlerden karşılanmamış olanları seans içinde her an iptal edebilirler veya değiştirebilirler. Ayrıca temsilciler “Çoklu İptal” seçeneği ile;

- Bütün pasif emirler,
- Portföy adına verdiği emirler,
- Müşteri adına verdiği emirler,
- Yatırım fonu adına verdiği emirler,
- Yatırım ortaklığı adına verdiği emirler,
- Emir tipi (Alış-Satış),
- Faiz Oranı,
- Süre,
- Tutar,
- Temsilci No

koşullarından birini veya birkaçını kullanarak emir numarası vermeden gerçekleşmemiş veya kısmen gerçekleşmiş emirlerinin iptalini yapabilirler.

TPP kapanışına kadar karşılanmayan emirler iptal edilir.

Tüm telefon görüşmeleri Takasbank'ta bulunan ses kayıt cihazına, uzaktan erişim yoluyla verilen emirler ise elektronik ortamda kaydedilir. Herhangi bir uyuşmazlık durumunda telefon kayıtları ve/veya bankanın elektronik ortamda tuttuğu kayıtlar esas alınır. Aracı Kuruluş bu kuralı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun 287. maddesi hükmüne göre münhasır delil sözleşmesi olarak kabul eder.

1.7.6 Emirlerin Yayımlanması

İletilen alış-satış emirlerinden, alış emirlerinde en yüksek oranlı olanları, satış emirlerinde en düşük oranlı olanları bilgi dağıtım ekranları aracılığı ile duyurulur. En iyi teklifler ve taleplerden işlem yapılması halinde sonraki bekleyen en iyi teklif ya da talep ekrana gelir. Alış ve satış emirlerinde oranlarda eşitlik olması halinde zaman önceliği esas alınır. Aynı oranlı alış ve satış emirleri ekranda toplam olarak görünür. O/N işlemlerde, en iyi üç teklif ve talep derinlik sayfasında izlenebilir.

1.7.7 Emirlerin Gerçekleşmesi

Emirlerin gerçekleşmesi, alıŖta en yüksek, satıŖta en düşük oranlı emirlere öncelik verilerek gerçekleşir. Aynı oranlı emirlerde zaman önceliği geçerlidir.

Oran eşitliğinin yanısıra, var olan alıŖ emrinden daha düşük oranlı bir satıŖ emri geldiğinde alıŖ emrinin oranı üzerinden veya var olan satıŖ emrinden daha yüksek oranlı alıŖ emri geldiğinde satıŖ emrinin oranı üzerinden işlemler gerçekleşir.

Aynı üyenin taraf olduğu alım satım emirlerinde zaman ve oran önceliğinin yanısıra bekleme süresi kuralı uygulanır. Aracı Kuruluş tarafından portföy, müşteri veya yatırım fonu/ ortaklığı adına iletilen emirlerin yine aynı kuruluş tarafından karşılanması ile ilgili bekleme süresi 5 dakikadır. 5 dakika geçmeden iletilen karşıt emir, diğer kuruluşların emirleri ile karşılaşılabilecek oradaysa, bu kuruluşların emirleri ile tamamen veya kısmen gerçekleşir; emrin kalan kısmı otomatik olarak iptal olur.

Aynı Aracı Kuruluş'un birbiriyle eşleşebilecek alıŖ veya satıŖ emirlerinden birinin yatırım fonu/ortaklığı adına olması halinde, yatırım fonu/ortaklığı adına verilen emrin sisteme öncelikle iletilmiş olması gerekir. Aksi takdirde bu emirler birbirleri ile eşleşmez.

1.7.8 İşlemlerin Bildirimi

Gerçekleşen işlemlerle ilgili "İşlem Bildirim Formları" her iki tarafa da fakslanır. Ancak Uzaktan Erişim Taahhünamesini veya Ek Faks Taahhünamesini imzalayan Aracı Kuruluşlar gerçekleşen işlemlere ait bilgilerini terminallerinden takip ederler.

Her sabah, alıŖ ve satıŖ limitleri, teminatların değerlemesi, temerrüt durumları, kritik vadeli teminatları ve net borç ve alacak bakiyeleri Aracı Kuruluşlar'a "Gün Başı Bilgileri" raporu ile bildirilir.

Aracı Kuruluşlar ofislerinde bulunan Bankanın kendi terminallerinden;
Pasif Emirler Raporu,
Gerçekleşen İşlemler Raporu,
Üye Emirleri Raporu,
Alacak/Borç Raporu,
İptal Edilen İşlemler Raporu,
Faiz Oranları Bazında İşlem Tutar Toplamları Raporu,
Temerrüt Takip Ekranı,
Geçmiş Tarihli İşlemler Raporu,
Gün Başı Bilgileri Raporunu,
Detaylı TPP İşlemleri Raporunu ve
Mail Ekranını takip edebilmektedirler.

1.7.9 İşlemlerin İptali

Gerçekleşen işlemlere ait iptal taleplerinin 15:30'a kadar Takasbank'a iletilmesi gerekmektedir. Takasbank'tan kaynaklanan hatalar sonucu gerçekleşen işlemler iptal edilir. Aracı Kuruluş hatası sonucu gerçekleşen işlemler ise iptal edilmez. Üyeler ofislerinde bulunan Bankanın kendi terminalleri vasıtası ile "İptal Edilen İşlemler Raporu"nu izleyebilir ve döküm alabilirler.

1.7.10 Ödemelere İlişkin Esaslar

TPP'ndan alacağı bulunan Aracı Kuruluşlar'ın, bu alacakları, saat 16:00'da Takasbank'taki serbest cari hesaplarına alacak kaydedilir.

TPP'den net bakiye üzerinden alacağı bulunan Bankaların serbest cari hesabına kaydedilen alacakları , aksine bir talimatları olmadıkça TCMB'deki TİC hesaplarına gönderilir.

TPP'na net bakiye üzerinden borcu bulunan Aracı Kuruluşlar'ın bu borçlarını en geç nakit olarak saat 14:30'a kadar, hesaben saat 16:00'a kadar yerine getirmeleri gerekmektedir.

TPP'na net bakiye üzerinden borcu bulunan Aracı Kuruluşlar, Tahvil ve Bono Piyasası ile Hisse Senetleri Piyasası işlemlerinden doğan alacaklarını bu piyasadaki borçlarına, TPP 'den net bakiye üzerinden alacağı bulunan Aracı Kuruluşlar da Hisse Senedi Piyasasına olan borçlarını bu piyasadaki alacaklarına mahsup edebilirler. Aracı Kuruluşlar'ın mahsup talimatını en geç saat 15:45'e kadar terminallerinden girmeleri gerekmektedir. Aksi halde temerrüt hükümleri uygulanır.

Ayrıca borcu bulunan Aracı Kuruluşlar ofislerinde bulunan Bankanın kendi terminalleri vasıtası ile seans saatleri içinde TPP borcunu kısmen veya tamamen ödemek amacı ile veya satış limiti arttırımı için serbest hesaplarından ödeme yapabilirler. Telefonla yapılan tahsilatlar ise hesaben son borç kapama saatine kadar istenildiği zaman yapılabilir.

Alıcı ve satıcı Aracı Kuruluşlar'dan vadesi bir haftaya kadar (7 gün dahil) olan işlemlerde anaparanın %0,002 (Yüzbinde 2) oranında, diğer vadeler için anaparanın %0,00025xGün Sayısı (Yüzbinde 0,25 x Gün Sayısı) oranındaki komisyon ve BSMV tutarı işlem gününde alınır.

1.7.11 Temerrüt

TPP'nda yapılan işlemlerde taahhüdünü yerine getirmeyen Aracı Kuruluş herhangi bir ihbara gerek kalmaksızın temerrüde düşmüş sayılır.

TPP'na olan borçlar saat 16:00'a kadar kapatılır. 16:00'dan sonra kapatılan borçlara temerrüt hükümleri uygulanır.

TPP'nda hergün için oluşan ortalama (O/N) gecelik faiz oranına 5 (beş) puan ilave edilmek suretiyle bulunan oranın; TPP'na olan borcunu saat 16:30'a kadar kapatan Aracı Kuruluş'a % 30'u, saat 16:30'dan sonra kapatan Aracı Kuruluş'a iki katı kadar temerrüt faizi uygulanır.

Saat 16:30'a kadar kapatılan borçlar için temerrüt faizi üst sınırı 3.600-TL+BSMV'dir. Saat 16:30 sonrası kapatılan borçlar için temerrüt faizi üst sınırı yoktur.

Üst sınır her yıl belirlenen yeniden değerlendirme oranında arttırılarak bir üst 50-TL'lik dilime yuvarlanır.

Kısmi temerrütlü borç kapatmalarda, borç kapatılan saatlerle ilgili oranlar ve sınırlamalar uygulanır.

Temerrüt durumunda uygulanacak idari cezalar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Üçer aylık dönemlerde;

Temerrüt Sayısı

1-4

5-8

9-15

İdari Ceza

-

5 iş günü uzaklaştırma

10 iş günü uzaklaştırma

Üç aylık dönem sonunda birikmiş temerrüt sayıları takip eden döneme aktarılmaz, bir takvim yılı süresince toplam 16 kez temerrüde düşen Aracı Kuruluş'a son kez temerrüde düştüğü tarihten itibaren bir ay TPP'ndan uzaklaştırma cezası verilir.

Temerrüde düşen Aracı Kuruluş temerrüt durumu devam ettiği sürece Nakit Kredi kullanamaz.

Nakit Kredi işlemlerinden temerrüde düşen Aracı Kuruluş ise temerrüt süresi devam ettiği süre içinde TPP'nda işlem yapamaz.

Takasbank, temerrüde düşen Aracı Kuruluş'un teminatlarını nakde dönüştürür. Teminatların yeterli olmaması durumunda, Aracı Kuruluş'un Takasbank'taki tüm varlıklarına bloke konulur ve bu durum İMKB ve SPK'na bildirilir.

1.7.12 Taraflararası İlişki

TPP'nda para satan (faiz geliri elde eden taraf), vergi yükümlülüğünü yerine getirmede resmi mercilere karşı sorumludur. Alıcı, işlemin vadesinde anapara, faiz ve faiz tutarı üzerinden %1 oranında BSMV tutarını Takasbank'taki serbest cari hesabına yatırmalıdır.

Takasbank Para Piyasası'nda yapılan işlemlerde aracı kurum ve bankalar Kaynak Kullanımı ve Destekleme Fonu'ndan muaf tutulmuşlardır.

Takasbank Para Piyasası'nda müşteri adına değerlendirilen paralara ödenen faizler stopaja tabidir.

1.7.13 Bilgi Dağıtım Ekranı Sayfa Düzeni

TPP'na ulaşmış olan emirler, bilgi dağıtım şirketlerinin Takasbank'a sağlamış olduğu sayfalarda aşağıdaki formatta yayınlanır:

<u>Valör</u>	<u>Vade</u>	<u>Gün</u>	<u>Talep</u>		<u>Teklif</u>		<u>En Son</u>	
			<u>Tutar</u>	<u>Oran</u>	<u>Oran</u>	<u>Tutar</u>	<u>Oran</u>	<u>Tutar</u>
10/02/2005	11/02/2005	1	10000	20,00	22,00	15000	22,00	5000
10/02/2005	17/02/2005	7	50000	21,00	23,00	40000	23,00	10000
10/02/2005	24/02/2005	14	20000	21,10	21,50	30000	21,10	20000

TPP'nda gün içerisinde gerçekleşmiş olan işlemler ile ilgili özet bilgiler aşağıdaki formatta yer almaktadır.

<u>Gün</u>	<u>Min. Oran</u>	<u>Max Oran</u>	<u>Ort. Oran</u>	<u>Tutar</u>
1	19,00	22,00	21,25	55000
7	20,00	23,00	22,00	70000
14	21,00	22,00	21,40	80000

TPP'na ulaşan O/N emirlere ait derinlik bilgileri aşağıdaki formatta yayınlanmaktadır.

<u>Valör</u>	<u>Vade</u>	<u>Gün</u>	<u>Talep</u>		<u>Teklif</u>	
			<u>Tutar</u>	<u>Oran</u>	<u>Oran</u>	<u>Tutar</u>
10/02/2005	11/02/2005	1	10000	20,00	22,00	150000
10/02/2005	11/02/2005	1	2300000	19,90	22,10	580000
10/02/2005	11/02/2005	1	1350000	19,80	22,30	2500000

1.7.14 Takasbank Para Piyasası'nda Aracı Kurum Müşterilerine ait Geçici Fonların Nemalandırılması

Sermaye Piyasası Kurulu'nun 21/02/1997 tarihli izni ile Takasbank Para Piyasası'nda Aracı Kurum müşterilerine ait geçici fonların nemalandırılması, Aracı Kurum ile müşteri arasında düzenlenen, Alım Satım Aracılık Sözleşmesine, müşterilere ait geçici nakdin değerlendirilmesine, elde edilen nemaların müşterilere dağıtılmasına, taraflara ait hak ve yükümlülüklerin belirlenmesine ilişkin bir hükmün ilave edilmesi ile mümkündür.

1.7.15 Yatırım Fonları, Yatırım Ortaklıkları ve Emeklilik Yatırım Fonlarına ait Nakdin Takasbank Para Piyasası'nda Değerlendirilmesi

Sermaye Piyasası Kurulu'nun 24/12/1999 tarih ve 122/1455 sayılı ilke kararı ile yatırım ortaklıkları nakitlerini, net portföy değerlerinin (varlıklar toplamı-borçlar) % 20'sini geçmemek üzere Takasbank Para Piyasası'nda değerlendirebilirler.

08/10/2004 tarih ve 25607 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yatırım Fonlarına İlişkin Esaslar Tebliğinde değişiklik yapılmasına dair Tebliğ (Seri:VII, No:24) ile Takasbank Para Piyasası işlemleri portföy değerine dahil edildi; portföy oranları ve portföyün ortalama vadesi bu düzenlemeye göre hesaplanmaya başlandı. Tebliğ değişikliğine göre fonların yapabilecekleri Takasbank Para Piyasası işlemleri portföy değerinin %20'sini geçemeyecektir.

28/03/2001 tarihli ve 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanununun 26. maddesine dayanılarak düzenlenen Emeklilik Yatırım Fonlarının kuruluş ve faaliyetlerine ilişkin esaslar hakkında yönetmeliğe göre emeklilik yatırım fonları, fon varlıklarının en fazla %20'si Takasbank Para Piyasası'nda değerlendirilebilir.

EK-1 Teminat Amaçlı Temlik Talimatı (Portföy)

TAKASBANK
İMKB TAKAS VE SAKLAMA BANKASI A.Ş.
Piyasalar Müdürlüğü
Merkez Mahallesi Merkez Caddesi No:6
34381 Şişli / İSTANBUL

..... /..... / 20...

Bankanızla akdettiğim .. / .. / .... tarihli “Teminat Amaçıyla Temlik Sözleşmesi” kapsamında, Bankanıza mülkiyetini devrederek Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş. nezdindeki aşağıda numarası belirtilen hesabımızdan yine Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş. nezdindeki Bankanız Teminat Amaçlı Temlik hesabına gönderilen sermaye piyasası araçlarımızın ve/veya nakdimizin yerine ve/veya onlara ilaveten aşağıda tür ve adedi belirtilen sermaye piyasası araçlarımızı ve/veya nakdimizi teminat amacıyla temlik ettiğimizi kabul ve beyan ederiz.

Saygılarımızla,

Ünvan + Kaşe + İmza

Merkezi Kayıt Kuruluşu Hesap No :

Takasbank’a Temlik Edilen Sermaye Piyasası Araçları / Nakit:

Türü   **Adet / Nominal / Tutar**

ÖRNEK

TAKASBANK
İSTANBUL MENKUL KIYMETLER BORSASI
TAKAS VE SAKLAMA BANKASI A.Ş.
Şişli Merkez Mah. Merkez Cad. No:6
34381 ŞİŞLİ/İSTANBUL

.....'nin Şirketinizle imzalamış bulunduğu Ödünç Menkul Kıymet Alma Sözleşmesi, Menkul Kıymet ve Ödünç Menkul Kıymet Kredileri Taahhütnamesi, Borsa Para Piyasası Taahhütnamesi'ne müsteniden yapacağı işlemler nedeniyle Şirketinize kredi veya ödünç olarak borçlanmış veya borçlanacağı meblağ ve/veya kıymetleri azami .....TL .(Y/.....TÜRKLİRASI)ına kadar Bankamızın borçlu ile birlikte müşterek borçlu ve müteselsil kefil sıfatıyla zamin olduğunu, borçlu tarafından şirketinize kredi veya ödünç olarak borçlanılmış meblağ ve/veya kıymetlerin ödenmediğinin veya iade edilmediğinin şirketinizce tarafımıza yazılı olarak bildirilmesi halinde önceden bir ihtarname keşidesine, hüküm istihsaline ve borçlunun rızasını almaya lüzum olmadan ve mahkeme kararına ihtiyaç kalmaksızın, kayıtsız şartsız ve herhangi bir itirazda bulunmaksızın azami yukarıda yazılı meblağı derhal, nakden ve talep tarihinden ödeme tarihine kadar geçecek günlere ait faizi ile birlikte ödeyeceğimizi Bankamızın imza atmaya yetkili temsilcisi ve sorumlusu sıfatıyla Banka ad ve hesabına kabul beyan ve taahhüt ederiz.

İŞ BU TEMİNAT MEKTUBU KESİN VE SÜRESİZDİR.

(*Teminat mektubu USD olarak alınır ise aşağıdaki ibare de metne eklenmelidir :
İşbu teminat mektubunun tazmini halinde, tazmin tarihindeki TCMB döviz alış kuru üzerinden Türk Lirası olarak ödenecektir.)

ÖRNEK

TAKASBANK
İSTANBUL MENKUL KIYMETLER BORSASI
TAKAS VE SAKLAMA BANKASI A.Ş.
Şişli Merkez Mah. Merkez Cad. No:6
34381 ŞİŞLİ/İSTANBUL

.....'nin Şirketinizle imzalamış bulunduğu Ödünç Menkul Kıymet Alma Sözleşmesi, Menkul Kıymet ve Ödünç Menkul Kıymet Kredileri Taahhütnamesi, Borsa Para Piyasası Taahhütnamesi'ne müsteniden yapacağı işlemler nedeniyle Şirketinize kredi veya ödünç olarak borçlanmış veya borçlanacağı meblağ ve/veya kıymetleri azami .....TL .(Y/.....TÜRKLİRASI)sına kadar Bankamızın borçlu ile birlikte müşterek borçlu ve müteselsil kefil sıfatıyla zamin olduğunu, borçlu tarafından şirketinize kredi veya ödünç olarak borçlanılmış meblağ ve/veya kıymetlerin ödenmediğinin veya iade edilmediğinin şirketinizce tarafımıza yazılı olarak bildirilmesi halinde önceden bir ihtarname keşidesine, hüküm istihsaline ve borçlunun rızasını almaya lüzum olmadan ve mahkeme kararına ihtiyaç kalmaksızın, kayıtsız şartsız ve herhangi bir itirazda bulunmaksızın azami yukarıda yazılı meblağı derhal, nakden ve talep tarihinden ödeme tarihine kadar geçecek günlere ait faizi ile birlikte ödeyeceğimizi Bankamızın imza atmaya yetkili temsilcisi ve sorumlusu sıfatıyla Banka ad ve hesabına kabul beyan ve taahhüt ederiz.

İŞ BU TEMİNAT MEKTUBU KESİNDİR.

İŞ BU TEMİNAT MEKTUBU .....TARİHİNE KADAR GEÇERLİ OLUP, EN GEÇ BU TARİHE KADAR BANKAMIZA ULAŞACAK BİÇİMDE YAZILI ÖDEME TALEBİNDE BULUNULMADIĞI TAKDİRDE KENDİLİĞİNDEN HÜKÜMSÜZ OLACAKTIR.

(**Teminat mektubu USD olarak alınır ise aşağıdaki ibare de metne eklenmelidir :
İşbu teminat mektubunun tazmini halinde, tazmin tarihindeki TCMB döviz alış kuru üzerinden Türk Lirası olarak ödenecektir.)